БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР НЭГЭДЭГТЫ!

МАРТ 10 воскресенье 1940 он № 57 (3058) Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

XIV-ДЭХИ ОБЛАСТНОй ПАРТИйНА КОНФЕРЕНЦИ

Мүнөөдэр, Бурят - Монголой большевигүүдэй XIV - дүгээр областной партийна конференци нээгдэхэнь.

XIII-дахи областной конференциһээ хойшо хорин нэгэн һара үнгэрөө. Энэ хадаа имагта гайхамшаг событинуудаар элбэг баян! Большевистскэ парти, бүхы советскэ арад болбол большевизмын хүсэнтүгэс идейнэ зэбсэгые—ВКП(б) эйн историин хуряангы курсые абаа. „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын" гаргалгатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэн табиха тухайда ВКП(б)-эйнЦК-гэй 1939 оной ноябриин 14-эй тогтоол хадаа партийна ба партийнабэшэ большевигүүдые идейнэ зэбсэглэлгын эли тодорхой программые партиин гарта үгөө. Тэрэшэлэн, марксизм-ленинизмын теориие шудалалгын замые заахэн байна. Илагдашагүй Ленин—Сталинай партиин историческа XVIII-дугаар съезд 1939 оной мартын 10-да эхилжэ, туйлагдаһан илалтануудай толотомо дүнгүүдые гарган, социализмһаа коммунизмда шата дамжан шэлжэжэ оролгын агууехэ зорилгонуудые хараалагша, Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй планиие баталаа һэн. Тэрэ гэһээр тэбхэр нэгэ жэл үнгэрбэ. Союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгалтанууд дээрэ, мүн тэрэшэлэн, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгалтанууд дээрэ, баатар советскэ арад баяр жаргалайгаа түлөө—коммунистическэ партиин түлөө, Советскэ правительствын түлөө, аба Сталинай түлөө голосовалаа. Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блок бүрин илаа, бүри бэхижээ!

Социализмын ороной зэбсэгтэ хүсэнүүд—алдарта Улаан Арми, болбол Халхын-голдохи, Баруун Украина ба Белоруссидахи байлдаануудта толотомо илалтануудые туйлажа, Соведүүдэй ороной хүсэшадалые суурхуулаа бүхы дэлхэй дээрэ. Тэрэшэлэн мүнөө, үхэлөө хүлеэһэн Маннергеймын бандые үгыхэхын түлөө тэмэсэлдэнь Финляндиин ажалшадта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлжэ байна.

СССР-эй гадаадын сэсэн мирнэ политика илаа! Хэдэн гүрэнүүдтэй хэлсээнүүд хэгдэжэ, добтололсохогүй ба харилсан туһалалсаха тухай договорнууд баталагдаа. Эдэ бүхэн хадаа героическа ВКП(б)-эйн ба гениальна вождь Сталинай сэсэнмэргэн хүтэлбэриин результат мүн. Отчетно үеын торшо соо, илангаяа ВКП(б)-эйн XVIII съездһээ хойшо, областной партийна организаци хадаа эсэстээ хүртэр преданнэ ба эрхим түрүү нүхэдые өөрынгөө зэргэдэ олоор ургуулаа. Хэрбээ 1938 ондо республика дотор 247 эхин парторганизацинууд байһан һаа, мүнөө 514 эхин организацинуудтай болообди. Мүн энэ үе соо хэдэн зуугаад шэнэ хүнүүд хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ дэбжүүлэгдээ. Коммунистнуудай идейно-политическэ хүмүүжэлэйнь нилээд ургаа, хэдэн мянган хүнүүд большевизмын историие өөһэдөө шудалан үзэжэ байнад.

Партиин XVIII съездын тогтоолнуудые практика дээрэнь бэелүүлэн, партийно-политическэ хүдэлмэриие ажахын ябуулгануудтай зүбөөр зохилдуулан табижа, манай областной парторганизаци хадаа республикын промышленность, хүдөө ажахы, культурна фронт дээрэ багабэшэ амжалтануудые хангаа. Энээнэй гэршэнь хадаа—республикын 85 түрүүшүүл Советскэ правительствын дээдэ наградта хүртэһэн байна. Тэдэнэй дунда хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэрилэгшэд олон бии.

Һаяхан боложо дүүрэһэн, эхин партийна организацинуудай отчетно-һунгалтын суглаанууд ба районно партийна конференцинүүд идейно-үндэр хэмжээдэ үнгэргэгдөө. Ударидахы партийна хүдэлмэринүүдтэ олонтоото түрүү хүнүүд, шалгарһан эрхим шэнэ хүнүүд дэбжүүлэгдээ.

Бурят-Монголой парторганизаци хадаа бүри единнэ ба нягта жагсаалтайгаар XIV облпартконференцидээ ерэбэ.

Зүгөөр, манай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд бии. Энээн тухайда, отчетно-һунгалтын суглаанууд дээрэ, районно партконференцинүүд дээрэ хэлэгдэһэн байна. Партида шэнээр орогшодой дунда эхэнэрнүүд үсөөн байна.

Нютагуудахи хэдэн парторганизацинуудай зүгһөө, партида шэлэн абалгада хайшахэрэгээр хандаһан ушарнууд үзэгдэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ: Заиграйн районой, Горхоной ст. дэргэдэхи эхин парторганизаци болбол Кижа станциин начальник Агеев гэгшые абаһан аад, уданшьегүй тэрээнээ гаргаха баатай болоһон байгаа.

Гадна, зарим парторганизацинууд хадаа администрацинуудайгаа ажал,ябуулгада контроль хэхэ эрхэеэ хүсэд бэелүүлжэ шадаагүй байһань отчетно-һунгалтын суглаанууд дээрэ, аймагуудай партконференцинүүд дээрэ элирбэ.

Бурят-Монголой большевигүүдэй XIV-дүгээр областной партийна конференци болбол парторганизациин хүдэлмэридэхи бүхы дутуу дундануудые бүрин элирүүлгын тэмдэг доро, большевистскэ критика ба самокритикын туг доро, ВКП(б)-эйн XVIII съездын историческа тогтоолнуудые бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө зэргэнүүдые үргэнөөр элсүүлэн, жагсаалгын тэмдэг доро үнгэргэгдэхэ ёһотой.

Нүхэр Вячеслав Михайлович Молотовай 50 наһа гүйсэһэндэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэд В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов ба В. С. Молоков Горькын нэрэмжэтэ ЦПКО-до (Москва) 1936 оной сентябриин 19-дэ митинг дээрэ байна.
(ТАСС-ын фото-клише).

Үндэр ургасын звенонууд эмхидхэгдээ

Хори. (Манай спецкоррһоо). Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ефремовскэ ба герасимовска звенонуудые эмхидхэбэ. Ефремовскэ звеногой звеноводто залуу коммунист нүхэр Цырендоржи Һасаранов томилогдоо. Энэ звеногойхид хадаа 70 гектар газарһаа гектар бүриин 100 пудһаа доошо бэшэ ба 10 гектар газарһаа га бүхэнэй 110 пуд таряа хуряахаар уялга абабад.

Мүн герасимовска звеногой звеноводто стахановец - луговод нүх. Дамби Абидуев томилогдожо, опытно участок дээрэһээ 80 центнер ба буса сабшаланһаа 30 центнерһээ доошо бэшэ үбэһэ гектар бүриһөө абахаар уялга абаһан байна.

Мүнөө, эдэ звеногойхид хадаа агрохэмжээябуулгын талаар өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдые эхилжэ оробо.

О. Цыбиков.

ХАЛУУНААР УГТАБА

Орденто Татарска республикаһаа нүүжэ ерэһэн колхознигуудые Ярууна аймагай, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд халуунаар угтаба. Нүүжэ ерэгшэд дулаан ба һаруул, электричествээр гэрэлтүүлэгдэһэн гэрнүүдээр, стол стулнуудаар, мяха, талха тоһо г. м. продуктнуудаар хангагданхай. Айл бүридэнь нэгэ-нэгэ үнеэдые үгэбэ.

Ц. Ж. Дашипылон.

Республиканска хүдэлөөндэ оролсонобди

1931 ондо манай нютагай таряашад болбол хүдөөажахын артель эмхидхэжэ, тэрээнээ арадуудай агуу ехэ вождь, аба Сталинай нэрээр нэрэлһэн юм. Тэрэ үедэ манай колхозой колхознигуудай гэр байранууд тон таруу байгаа. Энэ ушар хадаа ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ багабэшэ һаад ушаруулдаг һэн.

Тиимэһээ, бидэнэр болбол нэгэ газарта һууришан түбхинэһэн культурна байдалда орохын тула ехэшэг хүдэлмэри хэһэн байнабди.

Урдань хубхай ба хооһон тала байһан газарнуудта томо фермэнүүд ба бригаданууд тогтоогдоо. Тэндэ, колхознигуудай гэр байшангууд зөөгдэжэ, заһагдан табигданхай. Малажалай типовой ба хахад типовой шэнэ байранууд баригдаа. Культурно-массова хүдэлмэринүүдэй центр—клуб, улаан булангууд байгуулагдаа. Сложно машинануудаар баян Иволгын МТС манай колхозые хангана. Эдэ хадаа манай колхознигуудай үнэн сэхэ хүдэлмэриин үрэ мүн.

Зүгөөр, бидэнэр хадаа хүдөөдэ культурна байгуулалтые энээгээр хизаарлаха ёһогүйбди.

Манай колхознигуудай культурна эрилтэнүүдэнь үдэрһөө үдэртэ ургана. Энээниие бүрин хангахын тула ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй.

Колхозуудые хүсэд культурна болбосон болгохо хэрэгтэ Баргажанай аймагай, Баянголой сельсоведэй, Карл Марксай нэрэмжэтэ миллионер колхозой колхознигуудай хандалга угаа ехэ удхашанартай байна.

Мүнөө бидэнэр болбол Карл Марксайхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэхэ ба һайшааха зуураа, колхозоо хүсэд культурна болбосон болгохын түлөө республиканска хүдэлөөндэ оролсожо, дооро дурсагдаһан уялгануудые 1940 ондо абанабди:

а) колхознигуудай 69 гэрнүүдые, колхозойгоо правлениие ба 80 хүнэй һууритай нэгэ клубые центральна шэнэ буусадаа зөөжэ табиха;

б) 20 хүүгэдэй сезонно ясли эмхидхэхэ;

в) Колхозойгоо центртэ ба полевой бригадада 2 һайн баня ба полевой 2 стан шэнээр бариха;

г) колхозник бүхэнэй гэрэй хажуугаар модонуудые тарижа, колхозойгоо улицые ногооруулха;

д) спортивна площадка эмхидхэхэ;

е) хонидой ба гахайн фермэнүүдые зөөжэ ба заһажа табиха.

Эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула социалистическа соревнованиин туг доро тэмэсэхэбди.

Хүдөө нютагуудые хүсэд культурна болбосон болгохын түлөө республиканска хүдэлөөе бүри үргэдхэе, тэрээндэ бултадаа активнаар хабаадае, нүхэд колхознигууд!

Иволгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай даалгабаряар:

Б. Эрдынеев, Надмитов, Гармаев, Г. Эрдынеев, Л. Эрдынеев, Гемнинов, Лубсанов ба бусад.

Конкретнэ уялга абаба

Улан-Удын Мелькомбинадай бүхы бригадануудай хоорондо социалистическэ соревнованиин үргэн долгин эршэмтэйгээр дэлгэрүүлэгдээ. Энээнэй результатда, зарим түрүү цехнүүд ба бригаданууд үйлэдбэриин үндэр показательнуудые туйладаг болоо.

Жэшээлхэдэ, тус комбинадай талха тээрмэдэдэг бригада (бригадирань нүхэр Донских) ба нүхэр Поповой бригада январь һарынгаа үйлэдбэриин даабаринуудые 113 процент хүртэр дүүргэһэн байна. Мүн эрхим стахановцууд нүхэд Зайграев, Беллецкий ба слесарь Беляев гэгшэд үдэрэйгөө даабаринуудые 250-300 процент хүртэр дүүргэдэг.

Энэ комбинат болбол Иркутска 5-дахи мелькомбинадтай социалистическэ договор баталанхай юм. 1940 онойгоо үйлэдбэриин планиие, байгша оной ноябриин 25-да дүүргэхэбди гэжэ конкретнэ уялга абаһан байна.

Энэ социалистическэ уялгаа, тус комбинадай коллектив хадаа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө энергичнээр тэмэсэнэ.

Ц. Д.

ЭРХИМ СЧЕТОВОД

Колхозуудай бүхэжэхэтэй ба тэдэнэй олзо доходой ургахатай хамта, колхоз бүхэндэ шадамар бэрхэ счетовод, бухгалтернууд олоороо ургалсана. Тэрээнэй нэгэндэ, Зэдын аймагай, „КИМ" колхозой эмхидхэгдэһэнһээ хойшо счетоводоор хүдэлмэрилдэг нүхэр Д. М. Жамбулаев тоологдоно. Жамбулаев болбол өөрынгөө хүдэлмэриие үндэһөөрэнь шудалаа, колхознигуудай зүгһөө, Жамбулаевай эрхилһэн учедто нэгэшье гомодол байгаагүй. Колхозойнь үнгэрэгшэ жэлэй отчет аймаг дотороо эгээ түрүүлэн табигдаа. Жамбулаев хадаа „Заветы Ильича" колхозой жэлэй отчет табилгада туһаламжа үзүүлбэ.

Г. Жербаев.

БАЯРАЙ САЛЮТ

Советскэ бидэ багашуудта
Сэнгэлиг байдал олгуулһан
Алдарта мэргэн багша
Агуу ехэ Сталин лэ!
Жабхаланта хүхюун бидэндэ
Жаргалай замые нээгээшэ
Арадуудай наран гени
Сталин вождь багша лэ!
Эхэ уужам оронием
Илалтануудта хүргэгшэ
Инаг Сталин багшадаа
Баярай салют үргэнэм!

Ц. МИЖИТОВА.

Сутайн хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һурагша.

Украинын ба Белоруссиин баруун областьнуудта һунгуулиин кампани

Евдокия Федоровна Бабецкая болбол Бучанска һунгуулиин № 596 округһаа, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадаар регистрировалагдаба гэжэ Тарнопольһоо мэдээсэнэ. Таряашан эхэнэр Бабецкая болбол Подгаецка районой Зувалов селогой хүнзоной дунда хүндэтэй ябадаг. Тэрэ болбол помещигүүдэй газарые хубаалгада ба селодо шэнэ хүхюун байдалые байгуулгада активнаар хабаадан, Баруун Украинын Арадай Суглаанай депутадаар һунгагдаһан байна.

Львовско паровозо вагонно ремонтно заводой хүдэлмэришэд болбол Золочевска һунгуулиин № 582 округой һунгагшадта бэшэгээр хандаба, тэрээн соогоо тэдэнэр болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидат, токарь Василий Григорьевич Садовой гэгшын түлөө голосуудаа үгэхые уряалһан байна. Садовой болбол Баруун Украинын Арадай Суглаанай депутадань байгаа. СССР-эй Верховно Соведүүдэй Сессиһээ бусажа ерэһэнэйгээ һүүлдэ (тэндэ бүрин эрхэтэ комиссиин член боложо ошоһон байгаа), тэрэ болбол завод дээрээ соцсоревнованиин инициаторань болонхой.

Барановичска областиин Новая Мышь нютагта, БССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидат Иосиф Демьянович Прокудо гэгшэтэй һунгагшадай уулзалга эмхидхэгдэбэ. Урдадань батрак ябаһан Прокудо болбол мүнөө нютагай Соведэй түрүүлэгшээр худэлмэрилнэ. Һунгагшадай списогүүдэй няалгаатай байһан газарта хүнүүд олоороо сугларна. Эндэ элдэб наһанай ба профессинүүдэй хүнүүд. Тэдэнэр болбол арбаад нэрэ обогуудые ажаглан харанад, тиин өөрынгөө нэрые оложо, баяртай хүхюунээр миһэд гээд, энеэбхилнэ.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

СССР ба Германиин центральна холимол погранична комиссиин мэдээсэл

1940 оной февралиин 27-до, 1500 километр шахуу болохо Советско - германска хилэнүүд дээрэ погранична тэмдэгүүдые байгуулга дүүрэбэ. Бүхыдөө 2820 погранична столбнууд табигдаба.

Шэнэ хилын топографическа сьемка гол түлэб дүүрэе.

Германи ба Югослави

Берлин, мартын 6. (ТАСС). Информационно бюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Берлиндэ байгаа югославска худалдаанай министр Андерс болбол, Германи ба Югославиин хоорондохи экономическа холбоонуудые хамгаалга хадаа хоёр оронуудта экономическа шухала болоно гэжэ мэдүүлһэн байна. Югослави болбол, Андерс хэлэбэ, мүнөөнэй европейскэ конфликтда нейтралитедые хамгаалха байна.

Германиин миниидел Риббентроп болбол үсэгэлдэр Андерстэй уулзаба.

Гитлертэй Уэллесын уулзаһан тухай Ассошиэйтед пресс агентство мэдээсэнэ

Нью-Йорк, мартын 3. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Уэллес болбол Гитлертэй час хахадай торшо соо хөөрэлдөө хэһэн байна. Германо-советскэ хэлсээнүүд болбол Англи ба Францитай дайнда, Германиие экономическа илагдашагүй болгобо гэжэ Гитлер Уэллесдэ мэдээсэбэ. Германи болбол американска бүхы оронууд тушаа США-гэй абаһан уялгануудта анологична уялгануудые центральна Европада абаба гэжэ Гитлер мэдүүлээ. Германи болбол колонинуудаа өөртөө бусаахые хүсэнэ. Буу зэбсэг хуряалга тушаа тогтохо зуураа, Гитлер болбол далайн замууд дээрэ английска контролиие болюулхын тулада, Гибралтар, Мальта ба Сингапур мэтын, иимэнүүд английска хэрэмүүдые зэбсэггүй болгохо гэһэн эрилтэ хэбэ. Хэрбээ американска держава хадаа Панамска каналые контролировалаагүй байгаа һаань, США-гэй позицинь ямар байха һэм гэжэ Уэллесһээ Гитлер асуугаа. Гитлер болбол Богеми, Моравни, Словаки, Польша ба Венгри дээрэ Германиин саг үргэлжын гегемони, мүн тэрэшэлэн Англи ба Франци хадаа балканска ба скандинавска оронуудые Германида эсэргүү тухирхагүй гэһэн гаранти байха ёһотой гэжэ эрилтэ хэһэн байна. Хэрбээ азиатска гү, али европейскэ держава хадаа Мексикын ойро хүрэхээ һэдээ һаань, США-гэй позицинь ямар байхаб гэжэ Уэллесһээ Гитлер асууба.

Италида германска нүүрһэнэй экспорт тухай итало-английска саг зуурын хэлсээн

Рим, мартын 5. (ТАСС). Үсэгэлдэр, бүхы газетанүүд болбол Англида протестын итальянска нотын текстые тунхаглаһан байна. Гэхэтэй хамта, итальянска ба английска правительствонуудай хоорондо 2 һарын хэлсээн туйлагдаба, энэ торшо соо Италида германска нүүрһэн табигдаха байна гэжэ мэдээсэгдэбэ.

Бэрдын экспедицидэ нэмэлтэ зөөринүүдые ассигновалгаһаа, түлөөлэгшэдэй палата арсаба

Нью-Йорк, мартын 5. (ТАСС). Түлөөлэгшэдэй палатын ассигнованиин комисси болбол Бэрдын антарктическа экспедицидэ 250000 долларые нэмэжэ ассигновалхаһаа арсаһан байна. Үнгэрһэн жэлдэхи конгресс хадаа экспедициие үнгэргэлгэдэ 350000 доллар ассигновалһан байгаа.

Комисси болбол Рузвельтын бэшэгые толилоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: „США хадаа антарктическа районуудай территори дээрэ гадаада державын эрилтые хэзээдэшье мэдэрнэгүй".

Болгаро-Румынска хилэ дээрэхи инцидент

София, мартын 6. (ТАСС). Мартын 3-най һүни, урда Добруджын хилэ дээрэ, румынска пограничнигууд ба болгарска комитаджануудай хоорондо инцидент болоһон байна. 2 болгарнууд алуулба. Инцидентые мүрдэхын тула, болгарска ба румынска правительствонуудаар холимол комисси томилогдоо.

Партийна ажабайдал

УЛАН-УДЫН XX ГОРОДСКОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

Мартын 6-7 үдэрнүүдтэ, Улан-Удын XX городской партийна конференциин заседанинууд үргэлжэлбэ.

ВКП(б)-эйн горкомой секретарь нүхэр Татьянинай отчетно доклад тушаа үгэ хэлэлгэнүүд болоо. Хамта 30 гаран хүнүүд: Калпацикова (ВКП(б)-эйн Железнодорожно райкомой агитаци ба пропагандын таhагые даагша), Владимиров, Васильев (№ 1 hургуули), Коняева (Наркомпрос), Бузовских (Трансторгнит), Цыденов (Музыкально-драматическа театр), Сельверов (Уполнаркомзаг), Жанаев (ПВЗ). Хворостухин (ПВЗ-эйн партийна комитедэй секретарь), Соловьев (БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшые орологшо), Шодонов, Желтышев ба бусад үгэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэгшэд—делегадууд болбол городой парторганизациин, отчетно үе соо туйлаhан амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, хүдэлмэридэхи дутуу дундануудыень эрид критикэлhэн байна. ВКП(б)-эйн горком болбол hургуулинуудта практическа туhаламжые хангалтагүйгөөр үзүүлнэ. Хүүгэдэй түрэлхидэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри, hурагшадай успеваемостине дээшэлүүлгын ба hуралсалай шанарые hайжаруулгын асуудалнуудта анхаралаа тон багаар табина. Мүн, Марксизм - Ленинизмын теорие шудалалга хүсэд hайнаар табигдаагүй: пропагандистнуудта, лекторнүүдтэ туhаламжа ба хүтэлбэри дутамагаар үзүүлэгдэнэ, тэдэнэй хүдэлмэриие нь шалгадаггүй байна.

«ВКП(б)-эйн историин хураангы курсые» үзэлгые хангалтатай гэжэ хэлэхээр бэшэ. Историие үзэжэ байhан коммунистнуудай олонхинь III бүлэгтэ байнад. Миил 243 хүнүүд XII бүлэгые дүүргээ.

Городой предприятинуудта ба учреждени нүүдтэ оборонно хүдэлмэри муугаар табигданхай. ВКП(б)-эйн райкомуудай военнэ таhагууд хадаа оборонно-массова хүдэлмэриие hайтар хүтэлбэрилнэгүй.

Тиигээд үгэ хэлэгшэд хадаа кадрнуудай тухай, саашадахи хүдэлмэринүүдэйнь зорилгонууд тухайда тодорхойгоор хэлэбэд.

Үгэ хэлэлгын hүүлээр, конференци болбол дэлгэрэнгы тогтоол абаа. Горкомой хүдэлмэриинь хангалтатайда сэгнэhэн байна.

Горкомой пленумэй члену үдтэ 41 хүн, кандидадуудта 9 хүн, ревизионно комиссида 7 хүнүүд hунгагдаба.

* * *

Мартын 8-най үдэр, ВКП(б)-эйн горкомой 1-дэхи пленум болоо. Тиигээд 7 хүнэй составтайгаар, горкомой бюро hунгагдаа: нүхэд С. Д. Игнатьев, П. И. Татьянин, М. М. Сыденов, А. Д. Дамбаева, Л. П. Сабуров, А. И. Хворостухин ба Д. М. Петров

Пленум хадаа ВКП(б)-эйн горкомой нэгэдэхи секретарьта С. Д. Игнатьевые, хоёрдохи секретарьта П. И. Татьянинные, гурбадахи секретарьта А. Д. Дамбаевае hунгаба.

Селенгын большевигүүдэй конференци

Мартын 3-да нээгдэhэн, Селенгын аймагай арбанхоёрдохи партконференци мартын 5-да дүүрэбэ. Конференцидэ, шиидхэхэ голосой эрхэтэй 55 делегадууд, зүбшэхэ голосой эрхэтэй 6 делегадууд хабаадаhан байна. Конференциин делегадуудай составта удаанай парткадрнуудтай хамта, залуу коммунистнууд дэбжүүлэгдээ. 13 делегадууд аймагай партконференцидэ түрүүшынхеэ хабаадаба. Делегадуудай дунда, нэгэ жэлэй партстажтай партийцууд 9, арба гаран жэлэй стажтай хүнүүд 21 байгаа.

Отчетно доклад соогоо, партиин айкомой секретарь нүхэр Доржиев болбол, Селенгын большевигүүд хадаа малажалые хүгжөөлгэ тушаа ВКП(б)-эйн XVIII съездын тогтоомжонуудые бэелүүлхын түлөө ямараар тэмэсэhэн тухайнь тодоор хэлэбэ.

—Манай аймагта малажал болбол ажахын гол hалбари болоно, нүх. Доржиев хэлэбэ, манай колхозно малажал түргөөр дэбжэжэ байна. Селенгын большевигүүд болбол сталинска заабаринуудые дүүргэжэ, социалистическэ малажалые хүгжөөлгын хэрэгые өөhэдынгөө гарта абаhан байна. 1936 онойхитой сасуулбал: эбэртэ томо малай тоо толгой 130,5 процент, хонинай—155 процент, моридой тоо—118 процент ургаба. Селенгын аймаг болбол бүхы республикала үүлтэртэ малнуудаар хангагша рассадник болоо. Республикын үүлтэртэ малнуудай тоо толгойн гурбанай нэгэ хубинь манай аймагта байна. Манай аймагай племрассаднигай угаа түргөөр ургаhые гэршэлхэ үшөө нэгэ жэшээ харуулае: Смоленскэ областиин Сычевскэ племрассадник болбол 50 гаран жэл соо хүдэлмэрилнэ, тиихэдэ Селенгын рассадник оройдоо 6 жэл болоо; Селенгын госплемрассадингдахи үүлтэртэ малай тоо толгойнь, Сычевскэ госплемрассаднигайхиhаа 3 дахин олон байна.

Үүлтэртэ малнуудай жэшээтэ hайн фермэнүүдтэй колхозууд Главвыставкомоор шагнагдаа: Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз нэгэдэхи шатын диплом, „Большевик" колхоз хоёрдохи шатын диплом абаhан байна. Колхозно фермэнүүдтэ хүдэлмэрилэгшэ коммунистнууд болбол малажал дээрэ авангардна үүргэеэ хүндэтэйгөөр бэелүүлнэ. Главвыставкомоор алтан ехэ медаляар шагнагдаhан, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь нүх. Тогочи Данзанов: алтан бага медаляар шагнагдаhан, тус колхозой тугалша коммунистка Циван Будаева, колхозойнь түрүүлэгшэ Очиров, „Ажалай отличиин" түлөө медаляар шагнагдаhан, Селенгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Загастай) үүлтэртэ малай фермын эрхилэгшэ коммунистка Долсон Данзанова ба бусад солото коммунистнууд болбол фермэнүүд дээрэ эрхим амжалтануудые туйлаhан байна. „Большевик" колхозой доярка Цыренцу Очирова болбол Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай түрүү фермын амжалтануудые хүсэхые оролдожо, 1939 ондо фуражна үнеэн бүриhөө 2210 литр hү haahан байна. Иимэ жэшээнүүд тон олон.

Селенгын аймаг—луговодуудай герасимовска хүдэлөөнэй үүсхэгдэhэн нютаг мүн. ВКП(б) эйн XVIII съездын нэрэмжэтэ колхозой луговод, партиин членэй кандидат, hаяхан Ленинэй ордеоор шагнагдаhан В. А. Герасимов болбол манай Бурят-Монголой условидо тон шухала проблемые—тэжээлэй бэхи базые байгуулгын проблемые шиидхэлгэдэ стахановскаар оролсоhон байна. 1939 ондо, нүх. Герасимов болбол нэгэ гектар газарhаа, хоёр дахин сабшалгаар, 87,3 центнер үбэhэ абаба. Герасимов болбол районойгоо колхозуудта 15 лекцинүүдые уншаба, тэрээнhээ гадна, луговодуудай долоон совещани үнгэргэгдөө. Аймагайнь колхозуудта 28 герасимовска звенонууд хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Ч. Доржиевай доклад тушаа 33 хүн үгэ хэлэбэ.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партбюрогой секретарь Тогочи Данзанов болбол аймагай колхозуудые радиофикацилха, электрофикацилха, телефонизацилха шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Колхознигуудай культурно-политическэ хэмжээе, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ ба стахановска хүдэлөөе бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ тухай хэлэбэ. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз болбол малажалhаа ороhон олзоороо, электростанци, колхозно театр, тоhоной заводтой культурна шэнэ поселок байгуулhан байна.

Госплемрассаднигай директор, парторганизациин секретарь нүх. Егодуров болбол, район соо эбэртэ малай 15 процентнь, хонидой 48 процентнь метизацилагдаа гэжэ хэлэбэ. Зүгөөр, үбэhэ хуряалгые механизацилга хадаа малай тоо толгойн хүсэтэ ургалтаhаа гээгдэнэ.

Үгэ хэлэhэн делегадуудай олонхинь хадаа Ирогой сомондо 1924 ондо байгуулагдаhан, малажалай зональна станциин хүдэлмэриие эрид критикэлhэн байна, тэрэ болбол научна хүдэлмэри ба үүлтэртэ малай хэрэгые hайнаар эмхидхэн табиха тушаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилөө.

Нүхэд Щебалин, Кудров, Андрусенко ба бусад болбол аймаг соохи промышленностиин хүгжэлгэдэ анхаралаа багаар хандуулна гэжэ айкомые критикэлhэн байна. Аймаг доторонь нүүрhэнэй промышленность, извескын ба кирпичын үйлэдбэри түргөөр дэлгэрнэ, сульфатна завод бии, молоболбосоруулга эрхилэгдэнэ.

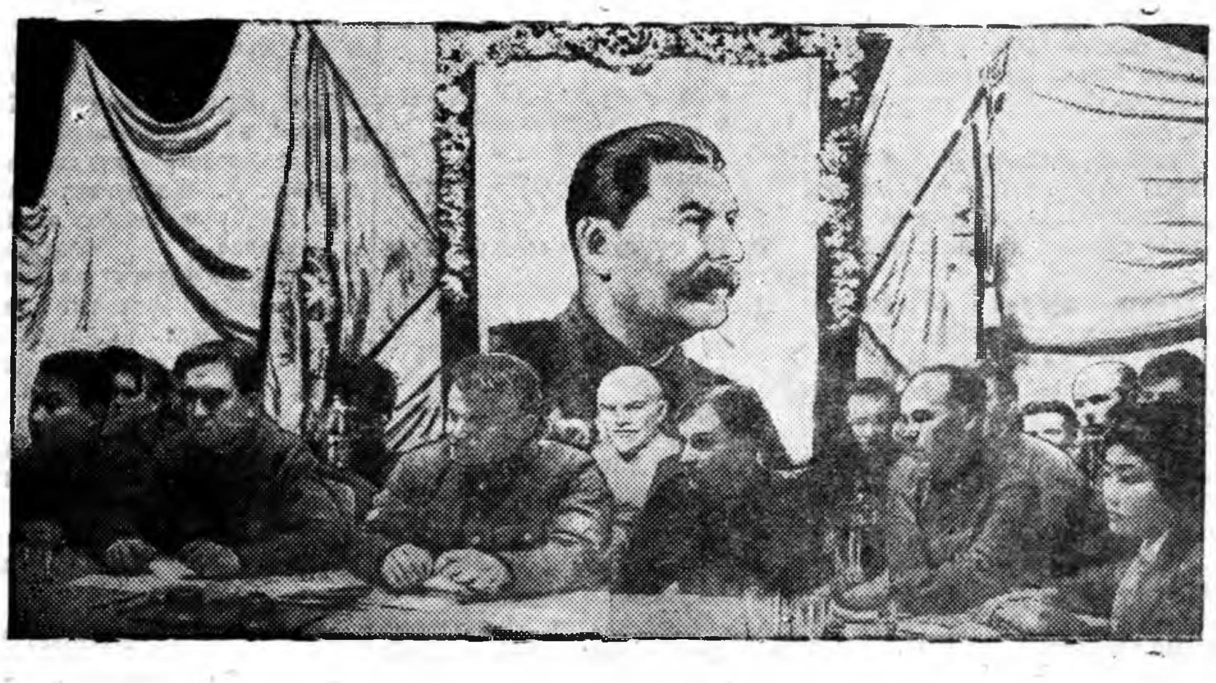
Делегат нүх. Кац болбол нютагай промышленность тушаа хэлэhэн байна. 1897 ондо, геолог Обручев (мүнөө академик) болбол Галуута-нуурай дэргэдэхи нүүрhэнэй баялигые олоhон байгаа. Эндэ нүүрhэнэй запасуудань гурбан миллион тонноhоо ехэ бэшэ байна гэжэ hаяхан болотор геологууд тухайлдаг байгаа. Мүнөө, hайтар шэнжэлэгдээд байхада, Галуута-нуурай нүүрhэнүүд хэдэн дахи ехэ гэжэ тодорхойлогдоо. Тиигээд 2 шахтнууд байгуулагдажа байна. Шахтые барилгада 5 миллион түхэриг гаргашалагдаба.

Аймагай конференци болбол райкомой хүдэлмэриие хангалтатайда мэдэрбэ. Селенгын большевигүүд болбол түрүү колхозуудай амжалтануудые улам арбидхаха, малажалай ашаг үгэлгые бүри дээшэлүүлхэ, Союзай зүүн районуудта нүүрhэнэй шэнэ базануудые байгуулха тухай партиин XVIII съездын директивүүдые бэелүүлхын түлөө тэмэсэхэ гэhэн уялгануудые абаа.

Айкомой пленум 19 хүнэй составтайгаар hунгагдаба. Областной партконференцидэ 6 делегадууд, тэдэнэй тоодо нүхэд Доржиев, Соболев, Щебалин, Будаев ба бусад hунгагдаа.

Айкомой 1-дэхи пленум дээрэ ВКП (б) эйн Селенгын аймагай нэгэдэхи секретаряар нүх Ч. Доржиев, хоёрдохи секретаряар нүх. Соболев гэгшэд hунгагдаhан байна.

Б. Ангаров.

Улан-Удэ городой Центральна районой партийна конференциин президиум.

(Михайловай фото).

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

ХҮДЭЛМЭРЕӨ hАЙЖАРУУЛХА

Бичурай аймагай, Гушадай сомоной, Калининай нэрэмжэтэ колхозой клуб муугаар хүдэлмэрилнэ. Клубые даагша комсомолка нүхэр Намжилма Доржиева гэгшэ хүдэлмэреэ зүбөөр табинагүй. Клубайнь дэргэдэ оборонно, уранhайханай ба бусад элдэб кружогууд эмхидхэгдээгүй; кино-картинанууд харуулагдадаггүй байна. Түлсэгээр колхозойнь правлени хангадаггүй, тиимэhээ, клубынь хүйтэн ба сагүргэлжэ хаалтатай байдаг.

Гадна, колхознигуудые хүмүүжүүлэлгын хүдэлмэринүүд бүхы дээрээ тон хангалтагүй ябуулагдадаг байна.

Д. Бичурский.

ДОЛООН ХОНОГ СОО ГЭР БАРИБА

Зэдэ. Тус аймагай коммунальна таhагай хүдэлмэришэд—модоной дархашуул болбол организациингаа конторын гэрые 7 хоног соо барижа дүүргээ.

Энэ түргэн барилгада модоной дархашуул — стахановцууд нүхэд Меньшиков, Хандуков, Перудиев, Ваганов ба Осипов гэгшэд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилhэн ба үйлэдбэриин үндэр показательнуудые туйлаhан байна.

Г. Жербаев.

АНГАЙ ШЭНЭ ФЕРМЭНҮҮД

Закаменай аймагай, Хуртагын сомоной, „Большевик" колхоздо үнэгэнэй ферма эмхидхэгдэжэ байна. Тус колхоз 6 толгой хара үнэгэдые абахын захил үгөө. Мүн иимэ ферма Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Михайловска сомоной) бии болгогдохо байна.

Гадна, Зэдэстройн Горсоведэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба Бургуйска сельсоведэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд болбол кролигууд фермэнүүдые эмхидхэбэ. Мүнөө элэ колхозуудай фермэнүүдтэ 50-50 кролигууд бии.

ОНДАТОРНУУДЫЕ БАРИЖА ЭХИЛЭЭ

Хойто-Байгалай, Тунхэнэй, Кабанскын, Селенгын, Яруунын, Бичурай, Хориин ба Баргажанай аймагуудай водоемуудта байhан ондаторнуудые мартын 1-hээ эхилжэ, майн 15 болотор барижа гүрэндэ тушаахань. Бурзаготпушнинь болбол энэ оной түрүүшын квартал соо 22 мянган толгой ондаторнуудые тушааха плантай.

Гадна, хуушан водоемуудhаа 1500 толгой ондаторнуудые барижа, шэнэ водоемуудта хубаан табихань.

В. М. Молотов ба наука

★

Академик В. Л. Комаров.

★

Ленин ба Сталинай алдарта соратник, үнэн хани нүхэр, советскэ правительствын толгой—Вячеслав Михайлович Молотовта мүнөөдэр 50 наhан гүйсэхэнь. 50 жэл, тэеэд тэрэмнай ямар 50 жэл бэ!

В. М. Молотов болбол хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ 30 гаран жэл соо преданнээр ба эрэлхэгээр алба хэнэ.

В. М. Молотов болбол бүхы олон янзын ажал ябуулга соогуураа түрүү наукын түлөө тэмэсэhэн, советскэ интеллигенциие байгуулхын ба тэрээнэй ургалтын түлөө тэмэсэhэн байна. Хүн түрэлтэнэй түрүү обществодо наукын бодото hуури хадаа В. М. Молотовай бүхы олонтоото устна ба хэблэлэй выступленинүүд соо, мүн политическэ, ажахын ба культурна фронтнууд дээрэ манай хүтэлбэрилэгшэ, тэрээнэй үдэр бүриин бүхы хүдэлмэридэ элеэр тэмдэглэгдэнэ.

1937 оной зун болоhон, уласхоорондын XVII геологическа конгрессэй делегадуудые хүндэлhэн уулзалга дээрэ, наукада зорюулан, В. М. Молотовай хэлэhэн үгэнүүдэнь мартагдашагүй байна:

,,Манай условинуудта, газарай баялигууд хадаа баяшууд—капиталистнуудта бэшэ, харин арадта мэдэлтэй байгаа социализмын орондо газарай тоо томшоггүй ехэ баялигууд болбол ажалшадай ашаг туhада наукын хүдэлмэрилэгшэдөөр шэнжэгдэн олдодог ба тэдэнэй мэдэлдэ хүсэд байдаг байна. Эгээ тиимэhээ наукын хүгжэхэ, тусхайлан хэлэбэл, геологи мэтэ, иимэ наукын хүгжэхэдэ зохид таарамжатай условинууд манай орондо байгуулагданхай. Советскэ Союзда геологиин хүгжэхэ эдэ условинууд болбол саашадаа улам бүри зохистой болохо гэжэ таанарые найдуулжа шадаха байнаб".

Уласхоорондын конгрессэй делегадууд болбол Советскэ Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшын үгэдэ нэрьемэ оваціяар харюусаhан байна. 1938 оной майда дээдэ hургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэдэхи бүхэсоюзна совещани дээрэ хэлэhэн үгэ соогоо, В. М. Молотов болбол бүхы буржуазна оронууддахи эрдэмтэ профессинүүдэй дунда хүдэлмэригүйдэлгэ ургажа байна гэжэ зааха зуураа, тэмдэглээ hэн: капиталистическэ стройдо дурагүйтэгшэдэй тоонь ,,гансал хүдэлмэришэдэй дунда, бэшэ, мүн таряашадайшье дунда жэжэхэн служащинуудай дунда, кустарьнуудай дунда ургана. Дурагүйтэгшэдэй тоо хадаа интеллигентнэ профессинүүдэйшье—багшанарай, врачуудай, инженернүүдэй, агрономуудай, профессорнүүдэй, писательнуудай, эрдэмтэдэй дунда ургана".

Манай орондо ,,манай байгуулалтын бүхы hалбаринуудай ба бүхы түрэлэй творческо деятельностиин эрхим түрүү түлөөлэгшэд, бүхы манай ажалша интеллигенци хадаа общественн анхаралаар ба гүрэнэй активна дэмжэлгээр хүреэлэгдэнхэй".

Партиин XVIII съезд дээрэ хэлэhэн доклад соогоо, В. М. Молотов болбол манай агууехэ эхэ ороной хүгжэжэ байгаа арадай ажахыда бүхыхэмжээгээрэнь туhалха хэрэгтэ, тэрээнэй оборонын хүсэшадалые бүхэжүүлгэдэ, экономическа талаараа бүри хүгжэнги капиталистическэ оронуудые ойрын 10-15 жэл соо хүсэхэ ба урдалха—агууехэ историческа зорилгые дүүргэлгэдэ советскэ түрүү наукын ябаха ёhотой тэрэ замые зааhан байна. Энэ зорилгые дүүргэхэ гол методүүдэй тоодо В. М. Молотов болбол наукын шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ ба бүхы арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэлгые нэрэлhэн байна.

Советскэ наукын урда ороной табиhан зорилгонууд агууехэ, тиимэhээ наука хадаа эдэ зорилгонуудые дүүргэжэ шадаха гү гэhэн асуудал гарана. Энэ асуудалда харюусан, советскэ эрдэмтэд болбол өөрынгөө үгын түлөө хүсэд харюусалгатайгаар иигэжэ хэлэжэ шадаха байна: хүдэлмэришэн ангяар ба тэрээнэй революционно теорёор хүмүүжүүлэгдэhэн советскэ наука хадаа тэрээндэ даалгагдаhан зорилгонуудые дүүргэхэ шадалтай ба дүүргэхэшье байна.

"Хоёр сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо манай ороной үнгэ шарайнь танигдашагүйгөөр хубилаа. Социалистическэ ажахын ба культурын ургахатай ба хүгжэхэтэй хамта, хүдөө ажахые революционно шэнэдхэн байгуулгатай хамта, советскэ наука ургаhан ба хүгжэhэн байна. hүүлэй 10 жэлэй торшо соо наукануудай Академи хадаа советскэ байгуулалтын таhаршагүй хубинь болоо, тэрээнтэй эсэслэн ниилээ.

Тон главнань—энэ хадаа наукын амиды хэрэг, арадай интересэ тэрэнэй алба хэлгэ, советскэ гүрэндэ алба хэлгэ болоно. Бүхы советскэ наукые толгойлон байгаа, СССР-эй Наукануудай Академи—научна институтуудай энэ туйлай ехэ ассоциаци болбол hүүлэй жэлнүүд болотор энэ талаараа хүсэд дээдэ хэмжээдэ байгаагүй. Академиин хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалань юун байгааб гэхэдэ, тэрээнэй хэдэн учреждениинүүдэй научна тематика хадаа социалистическэ байгуулалтын конкретнэ зорилгонуудтай хүсэд холбоотой бэшэ байгаа.

Академиин хүдэлмэриэ зорилгодоо хүрэхэ гэhэн хүсэд оролдолго байгаагүй. Тэрэ хадаа 200 жэлhээ үлүү саг соо байhан үедэхи бүхы эрхим амжалтануудаа суглуулан, революционно алхам хэхын тулада, революциин урда тээхи сагай хуушан үлэгдэл—бүхы хэрэггүй, хоротой юумыень хаяхын тулада хүсэд хүрэхөөр хүсэнүүдые олодоггүй байгаа

Энэ алхам мүнөө хэгдээ. СССР-эй Наукануудай Академи болбол өөрынгөө ёhото замые олоо Энээнэй түлөө манай орон ба советскэ наука хадаа нүхэр Сталинай сэсэн хүтэлбэридэ, В.М. Молотовай үдэрбүриинь оролдолгодо ба бодото туhаламжада уялгатай.

1938 оной майн 8-да болоhон, СССР-эй СНК-гэй 6 часай заседани элеэр hанагдана, энээн дээрэ Академиин хүдэлмэриин гол асуудалнууд тухай, тэрээнэй научна тематика тухай мэдээсэл соносогдоhон байна. Энэ заседани дээрэ В. М. Молотовай хэhэн выступлени болбол советскэ түрүү наукада тон тусгаар удхашанартай байгаа. В. М. Молотов болбол советскэ наукын өөрынгөө деятельностиие хүгжүүлхэ ёhото шэглэлые, тэрээнэй харюусаха ёhото ажахын ба культурна байгуулалтын тэдэ асуудалнуудые, социализмын ороной наукын урдаа табиха ба тэрээнэй зоримгойгоор шиидхэхэ ёhотой тэдэ теоретическэ проблемэнүүдые тон тодо hонороор ба гүнзэгыгөөр зааhан байна.

Партиин XVIII съездээр баталагдаhан, гурбадахи табанжэл соо үйлэдбэриин ургалтын планиие, мүн шэнэ байгуулалтын ба гэрээниие хубаарилан табилгын планиие дүүргэхэ хэрэгтэ үүргэнь тусгаар агууехэ. Гурбадахи табанжэл соо социалистическэ гүрэнэй техническэ политикын бэхи теоретическэ үндэhэ hуури үгэхэ гэжэ В. М. Молотовоор наукын урда табигдаhан уялга болбол дүүргэгдэхэ ёhотой ба дүүргэгдэхэшье байна.

1940 ондо советскэ наукаар хараалагдажа байгаа проблемэнүүд болбол гурбадахи табанжэл соо, СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтын план тушаа партиин XVIII съездын тогтоомжонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ советскэ эрдэмтэдэй хабаадалгын тодо картиные үгэжэ шадаха байна. Эдээндэ иимэнүүд проблемэнүүд хабаадана: металлнуудые үйлэдбэрилхэ научна үндэhэ hууринууд ба шэнэ хайлуулгануудые бэдэрэлгэ; моторно түлишын ба түрхилгын тоhонуудай проблема; халуун сланцануудые ба сапропельнүүдые хэрэглэлгэ; нүүрhэнэй газар дорохи газофикаци; коксохимическэ промышленностиин ресурснуудые үргэдхэлгын ба доменно коксын шанарые hайжаруулгын проблемэнүүд г. м.

Наукануудай Академи болбол бүхы оронтоёо хамта, уласхоорондын харилсаануудаар ба хоёрдохи империалистическэ дайнаар эрид диктовалагдаhан, агууехэ Советскэ Союзай оборонын хүсэшадалые шангадхаха гэhэн зайлашагүй ба тон шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэнэ. Хэдэн олон научна туйлалтанууд болбол hайн эффект үгөө, практическа бэелүүлгэдэ оруулагдаа.

Вячеслав Михайлович Молотовай 50 наhа гүйсэhэнэй бүгэдэ арадай hайнүдэрлэлгын үдэр, советскэ интеллигенциин 19 миллионно отрядые толгойлон ябаа советскэ эрдэмтэд болбол өөhэдынгөө оролдолго хүсэлые арба дахин нэмээхэ ба Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр, СССР-дэхи наука ба культурые оройдоо хүртэшэгүй үндэрдхэдэ хүргэхэ гэhэн торжественнэ тангаригые үгэнэд.

Харюусалгата редактор
Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-23; зав. отд. партийной жизни — 7-55 (2 зв.); зав. сельхоз отд. — 7-55; зав. отд. кадров — 5-07.

Типография НКМП БМАССР.

Бурглавлит № 355